

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

24 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Diaconu Iurie
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Guzun Ion,
Catan Liliana, Bejenaru Iurie

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, recursurile ordinare declarate de către avocatul *Mocanu Valentin* în numele inculpatului *Moraru Igor*, de către avocatul *Cotovici Iurie* cu succesorul părții vătămate *Muntean Vitalie*, și de către reprezentantul părții civilmente responsabile ICS "Premier Energy Distribution" SA, *Cravcesco Vadim*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2021 și a sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 19 martie 2019, în cauza penală privind învinuirea lui

Moraru Igor xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxxx,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 07.03.2018 – 19.03.2019;
instanța de apel: 18.04.2019 – 29.05.2019;
instanța de recurs: 17.08.2019 – 21.05.2020;
instanța de apel: 07.08.2020 - 30.11.2021;
instanța de recurs: 25.02.2022 – 24.01.2023;

Asupra motivelor invocate în recursurile ordinare, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 19 martie 2019, *Moraru Igor xxxxx* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal, și în baza acestei Legi, a fost condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen - **3** ani și **6** luni.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune - **1** ani și **6** luni.

A fost admisă integral acțiunea civilă înaintată de către acuzatorul de stat, fiind dispusă încasarea din contul lui *Moraru Igor* în beneficiul *Statului* a sumei - **2818** lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 108 din 28 iulie 2017 și suma de **4200** lei, cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei nr. 34/12/4-R-125 din 06 iulie 2017, iar în total suma de **7018** lei.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate *Munteanu Vitalie* a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul *ÎCS „RED Union Fenosa” SA* în beneficiul lui *Munteanu Vitalie* a sumei de **600 000** lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Pretenția înaintată de *Munteanu Vitalie* cu privire la încasarea sumei de **30 000** lei, cu titlu de prejudiciu material, a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Moraru Igor activând în calitate de tehnician-energetic, verificarea lucrărilor contractate din cadrul ÎCS "Red Union Fenosa" SA, sectorul Anenii Noi, fiind conform fișei de post responsabil de rețeaua electrică LEA-10-0,4 kv,F-2,PT-5, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ICS "Red Union Fenosa" SA, contrar atribuțiilor de serviciu, a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic sus indicat și a documentului normativ tehnic și anume:

Pct. 5.7.1 și 5.7.10 a regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice;

Pct.17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice;

Pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

Ca urmare la 23.06.2018 pe la orele 17.00, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de electricitate situat pe str. Păcii din s. Volintiri, între porțiunile pilonilor electrice cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA-04 kv de la PT-5, fid 2.

Ulterior, în perioada orei 21.00-21.20, minora *Xxxxx*, mergând pe partea carosabilă a drumului, din neatenție a atins firul electric rupt, care atârna prin crengile copacilor aproape de sol, unde ca rezultat a electrocutării, a decedat pe loc.

Astfel, acțiunile inculpatului *Moraru Igor* au fost încadrate juridic în baza art. 298 lit. a) Cod penal, după semnele calificative – „*încălcarea regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și*

distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, dacă aceasta a provocat decesul unei persoane”.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. Avocatul *Mocanu Valentin* în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului Moraru Igor, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea apelului a invocat că inculpatul Moraru Igor nu a săvârșit fapta de care este învinuit, și anume de încălcarea pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice; pct.17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice; pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, nefiind indicat exact care reguli de exploatare a liniilor de distribuire a energiei electrice au fost încălcate de către acesta.

În opinia avocatului, prima instanță eronat a concluzionat că Moraru Igor conform fișei de post este responsabil de rețeaua electrică LEA-10-0,4 KV, F-2, PT 5, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA, întrucât în obligațiile de serviciu ale inculpatului nu este inclusă sarcina privind deservirea tehnică și reparația liniei electrice în care a avut loc accidentul, precum și obligația de a curăța periodic sau de a asigura curățarea periodică a traseului liniei electrice aeriene de arbori și arbuști.

Sarcinile și funcțiile de serviciu ale inculpatului, potrivit fișei de post include monitorizarea și supravegherea activității întreprinderii-antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, conform căruia antreprenorul pune în practică planurile de întreținere și proiectele investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de tensiune medie și joasă, elaborate de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA. Relevă, că din declarațiile martorilor și a inculpatului se atestă că ultimul nu participă la elaborarea bugetului și a planurilor aprobate de către Direcția distribuție a ÎCS „RED Union Fenosa” SA, coordonate cu ANRE, deoarece implementarea practică a acestor planuri o efectuează antreprenorul SRL „Tenar”, și astfel linia electrică din s. Volintiri, nu a fost inclusă în buget și plan, din care motiv SRL „Tenar” nu a efectuat defrișarea arborilor din preajma acestei linii, iar inculpatul nu a avut obligația de a monitoriza, supraveghea sau verifica lucrări care nu au fost puse în sarcina antreprenorului.

A indicat că, la materialele cauzei penale nu există nici o probă care să demonstreze că inculpatul a primit spre executare un plan de deservire a liniei electrice din s. Volintiri, care să includă și activități de defrișare, pe care nu l-a pus în sarcina antreprenorului SRL „Tenar” și nu a monitorizat, supravegheat și verificat ca antreprenorul să efectueze calitativ defrișarea, Moraru Igor fiind un simplu executor, iar în lipsa unor asemenea probe, concluzia instanței de fond potrivit căreia inculpatul este vinovat de încălcarea regulilor menționate, este neîntemeiată.

A menționat că obligația de deservire tehnică a liniei electrice, conform pct. 1.13.4 și 1.13.5 din Regulamentul cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, sunt puse în seama altor persoane, care poartă răspundere pentru accidente ce au loc în instalațiile electrice.

Astfel, prima instanță neîntemeiat a concluzionat că, Moraru Igor a încălcat pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, întrucât la materialele cauzei penale nu există probe care să demonstreze că inculpatul a plantat în zona liniei electrice în care a avut loc accidentul, zone verzi cu plantații perene, acesta nu s-a apropiat de instalațiile electrice și nu a determinat partea vătămată să se apropie de linia electrică.

A remarcat că, instanța de judecată nu a motivat sentința de condamnare, și s-a limitat doar la însușirea probelor administrate, fără a face o analiză și a argumenta relevanța acestora, în contextul în care nici o probă nu indică asupra vinovăției inculpatului de comiterea faptei incriminate.

A susținut că, din declarațiile martorilor rezultă că cauza accidentului este o eroare comisă de lucrătorul serviciului telefonic „24 ore” a ÎCS „RED Union Fenosa” SA, care nu a înregistrat corespunzător incidentul, iar Moraru Igor nu a putut verifica tăierea arbuștilor, întrucât această verificare nu a fost planificată de către Direcția distribuție a ÎCS „RED Union Fenosa” SA, în anul 2017.

3.2. Reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, Cravcesco Vadim, a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri conform căreia să fie respinsă integral acțiunea civilă depusă de succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie.

În motivarea apelului a invocat, că la încasarea prejudiciului moral în sumă de 600 000 lei, prima instanță nu a luat în considerație că instalațiile electrice reprezintă un izvor de pericol sporit care pot provoca accidente tragice.

În acest sens, distribuitorul de energie electrică a inițiat o discuție cu succesul părții vătămate Munteanu Vitalie, cu participarea avocatului acestuia și a reprezentanților distribuitorului despre încheierea unei tranzacții de împăcare, în urma căreia părțile au ajuns la un acord, însă ulterior Munteanu Vitalie a refuzat să semneze tranzacția de împăcare în privința sumei acordate care va acoperi prejudiciul moral și material suportat ca urmare a electrocutării minorei Xxxxx.

A invocat că, cauzele accidentului au fost stipulate în buletinul Inspectoratului Energetic de Stat din 08 august 2017, acestea fiind plantarea în zona de protecție a rețelelor electrice cu plantații perene, nemijlocit sub conductorii LEA - 0,4kv, fără acordul întreprinderii rețelelor electrice; condițiile meteo cu caracter deosebit, manifestate prin rafale de vânt, care au dus la ruperea crengilor copacilor din preajma instalațiilor

electrice, iar potrivit răspunsului Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale din 01 septembrie 2017, în perioada 23-24 iunie 2017, în r-nul Ștefan Vodă condițiile meteo sau caracterizat prin fenomen natural periculos – ploi torențiale cu vânt puternic.

A susținut că la caz vinovăția este din imprudență, iar o evaluare exactă în bani a despăgubirilor morale, nu este posibil de efectuat datorită naturii lor nepatrimoniale, întrucât întinderea despăgubirilor se realizează prin aprecierea raportată la elementele de fapt și gradul de vinovăție.

Prin urmare, apelantul a indicat că hotărârea primei instanțe nu este motivată în modul corespunzător, deoarece în partea laturii civile aceasta se rezumă doar la un alineat și instanța de judecată nu a luat în considerație argumentul că fapta nu a fost comisă de către inculpat.

Cu privire la latura penală, reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA a menționat că, fapta nu a fost comisă de către Moraru Igor, întrucât potrivit fișei postului, funcțiile acestuia se referă la monitorizarea și supravegherea activității întreprinderii-antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, și conform căruia antreprenorul pune în aplicare planurile de întreținere și proiectele investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de tensiune medie și joasă, elaborate de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

3.3. Succesorul părții vătămate *Munteanu Vitalie* și avocatul *Cotovici Iurie*, au solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri conform căreia să fie admisă integral acțiunea civilă cu încasarea din contul ÎCS „RED Union Fenosa” SA a sumei de 30 000 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 2 000 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea apelului au invocat că ÎCS „RED Union Fenosa” SA urmează a fi supusă răspunderii materiale pentru prejudiciul material cauzat de faptele inculpatului.

A susținut că prejudiciul material care constituie mai mult de suma de **30 000** lei, este format din cheltuielile de înmormântare suportate și mesele de pomenire care au fost și urmează a fi organizate, iar din cauza stresului soldat după decesul fiicei minore, bonurile pentru bunurile procurate în scopul organizării funeraliilor, nu au fost păstrate, din care motiv consideră că prima instanță neîntemeiat a respins acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material.

Cu privire la prejudiciul moral au menționat că în consecință a decedat copilul minor din cauza inacțiunilor și neglijența inculpatului, ceea ce a afectat mult membrii familiei, iar succesorul părții vătămate *Munteanu Vitalie*, având probleme de sănătate, în urma stresului suportat, i s-a agravat starea de sănătate.

La fel și mama minorei a suferit din motiv că fiica sa a decedat în ochii ei, și că a fost electrocutată la membrele posterioare, iar cealaltă fiică minoră *Munteanu Cristina*, fiind evaluată psihologic de către specialistul

din cadrul Liceului Teoretic „Maria Bieșu”, ca rezultat al decesului sorei mai mici, i-au fost identificate simptome de bază a tulburării posttraumatice de stres.

Apelanții au remarcat, că viața copilului nu are preț și nu poate fi materializată, dar factorul care a dus la decesul acesteia, urmează a fi exclus, responsabilii sancționați și obligați la repararea prejudiciului cauzat.

Respectiv suma de 2 000 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, în coraport cu situația materială a familiei, precum și cu veniturile obținute de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA, este o sumă reală și pasibilă de a fi încasată, iar prima instanță a dat o estimare incorectă situației de fapt și a micșorat cuantumul prejudiciului moral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și consideră dovedită vina inculpatului în comiterea încălcării regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, acțiunile acestuia fiind just calificate în temeiul art. 298 lit. a) Cod penal, iar personalitatea lui fiind susceptibilă supunerii răspunderii penale

Instanța de apel a reținut, că potrivit ordinului nr. 1077 din 13.08.2012, Moraru Igor a fost transferat în funcție de tehnician-energetician verificarea lucrărilor contractate în cadrul ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Conform fișei de post, Moraru Igor era responsabil de obiectul fix LEA-0,4 kV F-2 PT-5, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, număr de inventariere 3098, 02, care se afla la balanța ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Astfel, instanța a reținut în acțiunile inculpatului Moraru Igor, existența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal, de vreme ce anume Moraru Igor a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic și a documentului normativ tehnic și anume: - pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, - pct. 17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice; - pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice. Iar, ca urmare, la data de 23.06.2018 pe la orele 21.00, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de electricitate situat pe str. Păcii, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, între porțiunile pilonilor electrici cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA-04 kv de la PT-5, fid 2, unde a decedat prin electrocutare minora Xxxxx.

Conform fișei de post a tehnicianului-energetician Moraru Igor, în competența acestuia intra una din funcții, care prevede monitorizarea punerii în practică a planurilor de întreținere și a proiectelor investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de TM și TJ, inclusiv respectarea termenelor de realizare. Instanța de apel a reținut că deși însăși inculpatul Moraru Igor a recunoscut că în competența sa conform fișei de post, intră verificarea, planificarea lucrărilor de întreținere a rețelelor electrice, acesta fiind responsabil pe zona Ștefan-Vodă, nu a întreprins nici o măsură întru verificarea situației rețelei electrice LEA-04 kv de la 7 PT-5, fid 2, or, la data de 23.06.2018, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de electricitate situat pe str. Păcii, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, între porțiunile pilonilor electrici cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA04 kv de la PT-5, fid 2.

Instanța de apel a menționat, că infracțiunea s-a consumat din momentul survenirii decesului minorei Xxxxx.

Prin raportul de expertiză judiciară nr. 108 din 28.07.2017, s-a confirmat legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile și anume *„decesul minorei Xxxxx, a survenit în rezultatul electrocutării cu curent electric - tehnic, ce se confirmă prin prezența mărcilor electrice cu detașare totală a drumului pe brațul stâng și a semnelor morții rapide; hemoragii punctiforme sub pleura viscerală, sânge fluid roș-închis în cavitățile cordului și în lumenul vaselor mari, venecongestie pronunțată a organelor interne, confirmate histologic”*. La examinarea medico-legală a cadavrului s-a depistat: marcă electrică a brațului stâng care a fost produsă prin acțiunea curentului electric-tehnic, posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță, prezintă pericol pentru viață și sănătate și se califică ca vătămare corporală gravă.

Respingând argumentele apărătorului inculpatului, în dezacord cu stabilirea vinovăției de încălcarea normelor incriminate lui Moraru Igor, instanța de apel a remarcat că deși, conform fișei de post, Moraru Igor are obligația de monitorizare și supraveghere a activității întreprinderii – antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, în acest sens, nu neagă aceste obligațiuni de serviciu menționate, însă, inculpatul pentru monitorizarea și supravegherea lucrărilor efectuate de antreprenor, urmează inițial să verifice sectoarele de rețele electrice, care se află în subdiviziunea sa, iar în caz de depistare a careva neconformități potrivit actelor normative, acesta comunică conducerii despre posibilele efectuări de lucrări, în baza căruia se elaborează de organele competente planul de lucru, se alocă mijloace bănești, iar după aprobare, persoana responsabilă monitorizează și supraveghează activitatea întreprinderii.

Instanța a menționat că potrivit obligațiilor sale de serviciu, inculpatul Moraru Igor fiind responsabil de sectorul dat, nu a întreprins

măsurile în vederea elucidării circumstanțelor cu privire la plantațiile perene, în vederea excluderii acestora din zona respectivă, în situația în care, din cauza unor neconformări cu prevederile legale, acte normative, reprezintă un pericol social. Instanța de apel a considerat declarativ argumentul reprezentantului ÎCS „RED Union Fenosa” SA, precum că Moraru Igor este un simplu executor, care având un plan și buget pe care îl pune la dispoziția angajatorului, fără a ieși din limitele acestora, urmează să monitorizeze și supravegheze ca antreprenorul să execute în concret aceste planuri din punct de vedere calitativ și cantitativ, or despre situația de facto din zona Ștefan-Vodă, pentru rețele electrice a fost responsabil anume inculpatul Moraru Igor, care urma să comunice conducerea despre necesitatea defrișării copacilor

La soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa stabilită inculpatului, instanța de apel a menționat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75-77 Cod penal și a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, argumentându-și soluția de stabilire a pedepsei și invocând motive clare în baza cărora a concluzionat despre necesitatea stabilirii pedepsei cu închisoare, iar pedeapsa principală stabilită și individualizată de către prima instanță, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, aceasta fiind în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale în baza căreia Moraru Igor a fost condamnat

Referitor la acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie și avocatul Cotovici Iurie, instanța de apel a considerat că este întemeiată și justificată în partea încasării prejudiciului moral, ținând cont de faptul că prin infracțiunea săvârșită de către inculpatul Moraru Igor, a avut loc decesul minorei Xxxxxx, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 108 din 28 iulie 2017, iar în urma decesului minorei, părinții acesteia au suportat suferințe fizice și psihice, astfel fiind constatat raportul direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de succesorul victimei, întrucât legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciul nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală, de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

Astfel, suma de 600000 lei apreciată de către prima instanță cu titlu de reparare a prejudiciului moral din contul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, este suficientă pentru a acoperi suferințele morale cauzate, pentru ameliorarea situației financiare în familie, deși în urma decesului copilului minor, pierderea pe care au avut-o părinții acesteia, nu poate fi recuperată prin intermediul careva mijloace bănești, fiind inadmisibilă aprecierea unei ființe umane în raport cu mijloace financiare.

Instanța de apel a conchis că luând în considerație circumstanțele cauzei și modalitatea de comitere a infracțiunii, succesului părții vătămate i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice prin infracțiune, însă suma pretinsă a fi încasată în cuantum de 2 000000 lei, este una exagerată.

În ce privește cerința de reparare a prejudiciului material, instanța de apel a reținut că soluția instanței de fond este una justificată, deoarece în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe ce să confirme cheltuielile legate de înmormântarea minorei.

Instanța de apel nu a reținut afirmațiile reprezentantului ÎCS „RED Union Fenosa” SA, precum că fiind în calitate de investitor, ÎCS „RED Union Fenosa” SA nu poate fi supusă unei răspunderi mai dure decât răspunderii la care au fost atrase alte persoane în situații similare, deoarece instanța de judecată judecă materialele și cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă, iar în dependență de circumstanțele de fapt, instanța nu este obligată să emită soluții conform spețelor similare.

5. Împotriva decizia instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

5.1. Avocatul *Mocanu Valentin* în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor adoptate cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care Moraru Igor să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel a admis erori grave la aprecierea probelor, citând eronat în decizie înscrisurile administrate la dosar, precum și declarațiile inculpatului și a martorului, contrar prevederilor art. 101 Cod procedură penală, eroare care a dus la o concluzie greșită, potrivit căreia Moraru Igor ar fi comis infracțiunea prevăzută de art. 298 lit. a) Cod penal.

A invocat că instanța de judecată ilegal l-a condamnat pe Moraru Igor pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal cu trimitere la pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, iar referitor la condamnarea acestuia pentru încălcarea pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, instanța de apel nu s-a pronunțat, pe când această normă reglementează interdicția pentru toate persoanele de a se apropia de instalațiile electrice la o distanță mai mică decât cea permisă. Este de opinie că includerea acestor două norme în învinuirea inculpatului rezultă din emiterea de către Inspectoratul Energetic de Stat, a buletinului informativ nr. BI-11-17 din 08 august 2017, în care s-a indicat încălcarea pct. 5.7.1 și 5.7.10 din Regulamentul cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

5.2. Succesorul părții vătămate *Munteanu Vitalie* și avocatul *Cotovici Iurie*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârile instanțelor de fond în partea laturii civile cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.

În argumentarea recursului au invocat dezacordul cu respingerea încasării prejudiciului material în quantum de 30000 lei, din motiv că este o sumă reală suportată pentru organizarea funeraliilor fiicei, chiar dacă nu au fost prezentate careva probe pentru confirmarea sumei.

Cu referire la încasarea parțială a prejudiciului moral, menționează că suma de 2000000 lei, este reală și pasibilă a fi admisă și nu este una declarativă, întrucât rezultă din suferințele psihice suportate de către toți membrii familiei, starea materială a familiei, veniturile obținute de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA, precum și neglijența care a fost admisă, în urma căreia a decedat fiica minoră. Subliniază că instanța de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cu referire la diminuarea quantumului prejudiciului moral.

5.3. Reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, *Cravcesco Vadim*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârile instanțelor de fond a în partea laturii civile, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Moraru Igor să fie achitat, iar acțiunea civilă să fie respinsă.

În argumentarea recursului a susținut că la încasarea prejudiciului moral în sumă de 600 000 lei, prima instanță nu a luat în considerație că instalațiile electrice reprezintă un izvor de pericol sporit care pot provoca accidente tragice, iar în acest sens a fost inițiată o discuție cu succesorul părții vătămate *Munteanu Vitalie*, cu participarea avocatului acestuia și a reprezentanților distribuitorului despre încheierea unei tranzacții de împăcare, în urma căreia părțile au ajuns la un acord, însă ulterior *Munteanu Vitalie* a refuzat să semneze tranzacția de împăcare în privința sumei acordate care va acoperi prejudiciul moral și material suportat ca urmare a electrocutării minorei *Xxxxx*.

A subliniat că cauzele accidentului au fost stipulate în buletinul Inspectoratului Energetic de Stat din 08 august 2017, acestea fiind plantarea în zona de protecție a rețelelor electrice cu plantații perene, nemijlocit sub conductorii LEA -0,4kv, fără acordul întreprinderii rețelelor electrice; condițiile meteo cu caracter deosebit, manifestate prin rafale de vânt, care au dus la ruperea crengilor copacilor din preajma instalațiilor electrice, iar potrivit răspunsului Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale din 01 septembrie 2017, în perioada 23-24 iunie 2017, în r-nul Ștefan Vodă condițiile meteo sau caracterizat prin fenomen natural periculos – ploi torențiale cu vânt puternic.

A invocat că vinovăția inculpatului este din imprudență, iar o evaluare exactă în bani a despăgubirilor morale, nu poate fi efectuată datorită naturii lor nepatrimoniale, or, întinderea despăgubirilor se

realizează prin aprecierea raportată la elementele de fapt și gradul de vinovăție. Remarcă că instanțele de fond nu au luat în considerație precedentele pe cauzele similare prezentate ca exemple, precum și nu au ținut cont de practica judiciară.

6. Prin decizia Colegiul penal lărgit din 21 mai 2020, au fost admise recursurile ordinare declarate de către succesorul părții vătămate *Munteanu Vitalie* și avocatul *Cotovici Iurie*, de către reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, *Cravcesco Vadim* și de către avocatul *Mocanu Valentin* în numele inculpatului, casată total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În argumentarea soluției adoptate instanța de recurs ordinar a constatat că, prin rechizitoriu, organul de urmărire penală i-a incriminat inculpatului săvârșirea faptei prevăzută de art. 298 lit. a) Cod penal, potrivit tuturor indicilor prevăzuți de lege, însă instanțele de fond constatând că *inculpatul Moraru Igor a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic - rețeaua electrică LEA-10-0,4 KV, F-2, PT-5, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vod, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA, la încadrarea juridică a faptei prevăzute de art. 298 Cod penal, nu a delimitat acțiunile inculpatului de încălcare a regulilor de exploatare a anumitor bunuri supuse influențării în contextul infracțiunii respective, dar a reținut aceeași încadrare juridică înfăptuită de către organul de urmărire penală.*

De asemenea, potrivit rechizitoriului inculpatului i-a fost imputată încălcarea prevederilor următoarelor acte normative: pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, pct. 17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, însă nu au fost desfășurate prescripțiile acestor norme cu referire concretă la acțiunile imputabile inculpatului Moraru Igor.

Mai mult ca atât, instanța de apel nu s-a expus argumentelor părții apărării precum că, inculpatului Moraru Igor i-a fost incriminată încălcarea pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, însă respectarea acestor norme sunt obligația întreprinderii electroenergetice.

În ce privește pct. 17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, apărarea a invocat că aceste norme nu se referă la obligațiile angajaților întreprinderii electroenergetice, dar la obligațiile terțelor persoane care nu participă la exploatarea rețelelor electrice, dar trebuie să se abțină de la un anumit comportament pentru a nu se pune pe sine și pe alte persoane în pericol.

Astfel, instanța de recurs ordinar a conchis că instanța de apel nu a motivat prezența vinovăției inculpatului Moraru Igor raportată la normele

legale încălcate de acesta și specificarea obligațiilor în conformitate cu normele enunțate în fișa de post care fiind încălcate au dus la încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic - rețeaua electrică LEA-10-0,4 KV, F-2, PT-5, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, iar în urma acestui fapt a avut loc decesul unei persoane.

Totodată, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel nu a clarificat care anume prevederi din fișa de post a inculpatului denotă că ultimul era responsabil de obiectul fix LEA-10 0,4 KV, F-2, PT-5, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Pe de altă parte, instanța de recurs atestă că motivându-și soluția cu privire la vinovăția inculpatului Moraru Igor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal, instanța de apel în mod contradictoriu a constatat că este inadmisibil din partea persoanelor responsabile de serviciul 24/24 a instituției ÎCS „RED Union Fenosa” SA, care au recepționat apelul localnicilor din s. Volintiri, și nu a fost înregistrat conform procedurii necesare, iar ca urmare, a avut loc o tragedie, unde a decedat un copil minor. În acest sens, instanța de apel a mai reținut că potrivit declarațiilor martorului Potînga Alexandru, cu privire la fapta avută la data de 23.06.2017, acesta a menționat că apelul a fost înregistrat greșit în sistem tipul cauzei avizului și anume ruptură de bransament (această cauză este diferită de ruptură de conductor și nu implică semnalizarea dispecerului prin semnul special „mîina roșie”). Ruptură de bransament înseamnă ruptura a unui fir electric izolat/înfășurat de izolație. Ruptură de conductor este ruptura unui fir neizolat, prin urmare prezentând pericol sporit de electrocutare.

La fel, instanța de recurs a constatat, că la adoptarea soluției de condamnare, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei urma să desfășoare analiza probelor pe care s-a bazat la adoptarea deciziei, cu indicarea motivelor care au stat la baza pronunțării unei asemenea soluții, inclusiv prin aprecierea în parte a fiecărei probe așa cum stipulează prevederile art. 101 Cod de procedură penală, pe când la caz instanța nu a analizat complet declarațiile martorului Ghidei Mihail, în coroborare cu alte probe, ci le-a fragmentat, reținând doar acele pasaje care-l incriminează pe inculpat, admitând astfel o eroare gravă de fapt, care constituie temei de casare a deciziei.

Totodată, instanța de recurs a conchis că recursurile declarate de către succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie împreună cu avocatul Cotovici Iurie și de către reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, Cravcesco Vadim, urmează a fi admise de asemenea din motivul oferirii de către instanța de apel a unei motivări insuficiente a soluției, fără a ține cont de practica judiciară constantă și jurisprudența CtEDO la acest capitol, în cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmând să examineze cauza inclusiv și în această parte complet, obiectiv și multilateral, ținând

cont de principiul contradictorialității, conform art. 24, 314 Cod de procedură penală, precum și de motivele invocate de aceste părți, în vederea asigurării dreptului lor la un proces echitabil, cu oferirea răspunsurilor asupra tuturor argumentelor părților.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2021, au fost respinse ca nefondate apelul reprezentantului părții civilmente responsabile ÎCS „PREMIER ENERGY DISTRIBUTION” SA, Cravcesco Vadim, apelul comun al inculpatului Moraru Igor și avocatului Mocanu Valentin în numele inculpatului Moraru Igor.

A fost admis apelul comun al succesoriului părții vătămate Muntean Vitalie și cel al avocatului Cotovici Iurie în numele succesoriului părții vătămate Muntean Vitalie, casează parțial sentința în latura civilă, în partea ce ține de prejudiciul moral, fiind pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încasat de la ÎCS „PREMIER ENERGY DISTRIBUTION” SA în beneficiul lui *Muntean Vitalie* prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în mărime de **1 000 000** lei.

În rest celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

7.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și consideră dovedită vina inculpatului în comiterea încălcării regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, acțiunile acestuia fiind just calificate în temeiul art. 298 lit. a) Cod penal, iar personalitatea lui fiind susceptibilă supunerii răspunderii penale.

Instanța de apel a reținut, că potrivit ordinului nr. 1077 din 13.08.2012, Moraru Igor a fost transferat în funcție de tehnician-energetician verificarea lucrărilor contractate în cadrul ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Conform fișei de post, Moraru Igor era responsabil de obiectul fix LEA-0,4 kV F-2 PT-5, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, număr de inventariere 3098, 02, care se afla la balanța ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Astfel, instanța a reținut în acțiunile inculpatului Moraru Igor, existența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal, invocând că anume Moraru Igor a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic și a documentului normativ tehnic și anume: - pct. 5.7.1 și 5.7.10 a Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, - pct. 17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice; - pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice. Iar, ca urmare, la data de 23.06.2018 pe la orele 21.00, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de

electricitate situat pe str. Păcii, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, între porțiunile pilonilor electrici cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA-04 kv de la PT-5, fid 2, unde a decedat prin electrocutare minora Xxxxx.

Conform fișei de post a tehnicianului-energetician Moraru Igor, în competența acestuia intra una din funcții, care prevede monitorizarea punerii în practică a planurilor de întreținere și a proiectelor investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de TM și TJ, inclusiv respectarea termenelor de realizare. Instanța de apel a reținut că deși însăși inculpatul Moraru Igor a recunoscut că în competența sa conform fișei de post, intră verificarea, planificarea lucrărilor de întreținere a rețelelor electrice, acesta fiind responsabil pe zona Ștefan-Vodă, nu a întreprins nici o măsură întru verificarea situației rețelei electrice LEA-04 kv de la 7 PT-5, fid 2, or, la data de 23.06.2018, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de electricitate situat pe str. Păcii, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, între porțiunile pilonilor electrici cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA04 kv de la PT-5, fid 2.

Instanța de apel a menționat, că infrațiunea s-a consumat din momentul survenirii decesului minorei Xxxxx.

Prin raportul de expertiză judiciară nr. 108 din 28.07.2017, se confirmă legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile și anume „decesul minorei Xxxxx, a survenit în rezultatul electrocutării cu curent electric - tehnic, ce se confirmă prin prezența mărcilor electrice cu detașare totală a drumului pe brațul stâng și a semnelor morții rapide; hemoragii punctiforme sub pleura viscerală, sânge fluid roș-închis în cavitățile cordului și în lumenul vaselor mari, venecongestie pronunțată a organelor interne, confirmate histologic”. La examinarea medico-legală a cadavrului s-a depistat: marcă electrică a brațului stâng care a fost produsă prin acțiunea curentului electric-tehnic, posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță, prezintă pericol pentru viață și sănătate și se califică ca vătămare corporală gravă.

De asemenea, instanța de apel a statuat că în acțiunile inculpatului Moraru Igor s-a stabilit cu certitudine prezența laturii subiective a infrațiunii analizate, care se caracterizează în raport cu fapta prejudiciabilă, prin *intenție*, având în vedere că în obligațiunile sale de serviciu, intra direct verificarea, planificarea lucrărilor de întreținere a rețelelor electrice, însă acesta nu a întreprins careva măsuri pentru verificarea situației rețelei electrice din zona care i-a fost atribuită acestuia în verificare și comunicarea conducerii despre lucrările care urmau a fi întreprinse în vederea securității societății.

Cu referire la atribuțiile de serviciu a inculpatului, instanța de apela reținut la caz, declarațiilor martorului Ghidei Mihail, care fiind audiat în instanța de fond, a relatat că, activează în calitate de manager distribuție sectorul Anenii Noi a ÎCS „RED Union Fenosa” SA. Moraru Igor are

obligățiunea de a planifica lucrările și a recepționa lucrările în baza planului și bugetului disponibil filialei. În cazuri excepționale dacă personal se deplasa în teren ori era în inspectare găsite careva defecte unele din ele chiar dacă persistă pericol se anunță superiorul. Moraru are planul pe filială, el trebuie să planifice spre realizare pe parcurs și să recepționeze lucrările. În obligațiunile lui intra punerea în funcțiune a planului primit. Planurile realizate care le-au primit sunt bazate inclusiv pe zonele cele mai problematice. Lucrările în teren se efectuează de SRL "Tenor" sau de către brigada operativă care este gestionată direct de dispecer.

Instanța de apel a reținut, că inculpatul Moraru Igor a încălcat prevederile actelor normative, iar ca consecință a avut loc decesul minorei Muntean Iuliana, în situația în care anume inculpatul avea obligație de a informa conducerea instituției despre necesitatea defrișării copacilor din str. Păcii, s. Volitiri, sarcina care intra în obligațiile sale de serviciu, iar în baza acestei informații, urma să fie aprobat un plan cu privire la cheltuielile necesare pentru lucrările care urmau a fi efectuate.

În privința inculpatului Moraru Igor, latura subiectivă a infracțiunii, se caracterizează prin intenție în raport cu fapta prejudiciabilă și prin imprudență în raport cu decesul minorei, or, anume din cauza îndeplinirii superficiale a obligațiilor sale de serviciu în conformitate cu actele normative, la data de 23.06.2017, minora Muntean Iuliana a decedat prin electrocutare

De asemenea, instanța de apel a reținut declarațiile martorului Potînga Alexandru, care fiind audiat în instanța de fond, a relatat că, ocupă funcția de șef al serviciului dispecerat al ÎCS „RED Union Fenosa” SA, iar cu privire la fapta avută la data de 23.06.2017, apelul a fost înregistrat greșit în sistem tipul cauzei avizului și anume ruptură de bransament (această cauză este diferită de ruptură de conductor și nu implică semnalizarea dispecerului prin semnul special „mîina roșie”). Ruptură de bransament înseamnă ruptura a unui fir electric izolat/înfășurat de izolație. Ruptură de conductor este ruptura unui fir neizolat, prin urmare prezentând pericol sporit de electrocutare

Respingând argumentele apărătorului inculpatului, în dezacord cu stabilirea vinovăției de încălcarea normelor incriminate lui Moraru Igor, instanța de apel a remarcat că deși, conform fișei de post, activând în funcție de tehnician-energetic, în cadrul ÎCS „Red Union Fenosa” SA, urma să verifice lucrările contractate în cadrul ÎCS „Red Union Fenosa” SA, sectorul Anenii Noi, dânsul fiind responsabil de rețeaua electrică LEA-10-0,4 kv, de la PT-5, F-2 s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „Red Union Fenosa” SA, contrar atribuțiilor de serviciu a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic, iar ca urmare sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copaci din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, 23.06.2017, pe

la orele 17.00 s-a rupt un fir electric, situat pe str. Păcii s. Volintiri între porțiunile pilonilor electricei cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA-10-0,4 kv, de la PT5, F-2.

Instanța de apel a constatat că conform obligațiilor sale de serviciu, inculpatul Moraru Igor fiind responsabil de sectorul dat, nu a întreprins măsuri în vederea elucidării circumstanțelor cu privire la plantațiile perene, în vederea excluderii acestora din zona respectivă, în situația în care, din cauza unor neconformări cu prevederile legale, acte normative, reprezintă un pericol social.

Instanța de apel a considerat declarativ reprezentantului părții civilmente responsabile, precum că Moraru Igor este un simplu executor, care având un plan și buget pe care îl pune la dispoziția angajatorului, fără a ieși din limitele acestora, urmează să monitorizeze și supravegheze ca antreprenorul să execute în concret aceste planuri din punct de vedere calitativ și cantitativ. Or despre situația de facto din zona Ștefan-Vodă, pentru rețele electrice a fost responsabil anume inculpatul Moraru Igor, care urma să comunice conducerii despre necesitatea defrișării copacilor.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a reținut că, instanța de fond a ținut pe deplin cont de prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de faptul, de persoana inculpatului, prin urmare în privința inculpatului corect a fost aplicată pedeapsă cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia în temeiul art. 90 Cod penal.

Referitor la acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Munteanu Vitalie și avocatul Cotovici Iurie, instanța de apel a considerat că fiind neargumentată concluzia primei instanțe privind admiterea în parte a pretenției privind încasarea prejudiciului moral în beneficiul succesorului părții vătămate Muntean Vitalie a prejudiciului moral cauzat în urma infracțiunii în sumă de 600 000 lei, or caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerație circumstanțele cauzei în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al părții vătămate.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat că suma de 600 000 lei în beneficiul succesorului părții vătămate Muntean Vitalie, încasată cu titlu de prejudiciu moral de către prima instanță din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA, nu este una este suficientă pentru a acoperi suferințele morale cauzate cât este de posibil, pentru ameliorarea situației financiare în familie, deși în cazul dat, în urma decesului copilului minor, instanța de apel consideră pierderea pe care au avut-o părinții acesteia, nu poate fi recuperat prin intermediul careva mijloace bănești, or, în cazul dat, este inadmisibilă aprecierea unei ființe umane în raport cu mijloace financiare

Analizând circumstanțele cauzei și modalitatea de comitere a infracțiunii, instanța de apel a stabilit că succesoriului părții vătămate prin infracțiune i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, însă suma pretinsă a fi încasată în suma de 2 000 000 lei, este una prea exagerată, din care considerente, suma de 1 000 000 lei ar fi una proporțională suferințelor cauzate.

Cu referire la faptul menționat de reprezentantul părții civilmente responsabile precum că ICS „Red Union Fenosa” SA, în calitate de investitor nu poate fi supusă unei răspunderi mai dure decât celei răspunderi la care au fost atrași persoane în situații similare, în acest sens, instanța de apel a indicat că faptul că instanța de judecată judecă materialele și cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă, iar în dependență de circumstanțele de fapt, instanța de judecată nu este obligată să emite soluții conform spețelor similare.

Referitor la prejudiciul material, instanța de apel a reținut că, soluția instanței de fond este una justificată, or, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe ce ar confirma cheltuielile legate de înmormântarea minorei.

8. Împotriva decizia instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

8.1. Avocatul *Mocanu Valentin* în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor adoptate cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care Moraru Igor să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel contrar art.436 alin.(2) Cod procedură penală, instanța de apel nu a ținut cont de indicațiile date de instanța de recurs, astfel admitând încălcarea art.6 par. 1CEDO și anume dreptul la un proces echitabil.

Recurentul menționează că situația de fapt a rămas aceeași care a existat la examinarea recursului, și deși instanța de recurs a dat indicații concrete cu privire la necesitatea de a fi elucidate un șir de aspect care nu au fost luate în considerare și trecute cu vederea de către instanța de apel, rejudecând cauza în apel instanța de apel, fără a întreprinde vreo acțiune în vederea îndeplinirii indicațiilor, fără a pune cel puțin o întrebare participanților la proces în acest sens, a făcut abstracție totală de indicațiile instanței ierarhic superioare, și a adoptat o decizie în latura penală identică cu decizia anterioară, invocând argumente identice cărora instanța de recurs a adus critici.

Astfel, recurentul susține că instanța de apel a admis erori grave la aprecierea probelor, citând eronat în decizie înscrisurile administrate la dosar, precum și declarațiile inculpatului și a martorului, contrar prevederilor art. 101 Cod procedură penală, eroare care a dus la o concluzie greșită, potrivit căreia Moraru Igor ar fi comis infracțiunea prevăzută de art. 298 lit. a) Cod penal.

Menționează că, instanța de apel eronat a concluzionat că inculpatul Moraru Igor, conform fișei sale de post, era responsabil de obiectul fix LEA-10 0,4 KV, F-2, PT-5, s. Volintiri, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Din sarcinile conținute în fișa de post a tehnicianului-energetician verificarea lucrărilor contractate, nu rezultă că Moraru Igor este responsabil de starea rețelelor electrice, întrucât acesta este obligat să monitorizeze și să supravegheze activitatea întreprinderii-antreprenor cu care ÎCS „RED Union Fenosa” SA are încheiat contract de antrepriză, conform căruia antreprenorul pune în practică planurile de întreținere și proiectele investiționale de renovare și dezvoltare a rețelelor electrice de distribuție de tensiune medie și joasă, elaborate de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA.

Consideră că, la dosar nu există nici o probă din care să rezulte că Moraru Igor este responsabil de starea tehnică a rețelelor electrice și nici nu poate fi responsabil, deoarece acesta este tehnician-energetician, iar în cazul în care firul electric se rupe din cauza crengilor arborilor, atunci necesitatea defrișării urmează să fie depistată în cadrul unor controale periodice pe care trebuie să le asigure inginerul-inspector și nu inculpatul

Susține că, concluzia instanței de apel, potrivit căreia inculpatul, în temeiul fișei de post, urma ca să verifice și să constate starea liniei electrice de distribuție ca ulterior în temeiul constatărilor din teren să fie elaborate planurile de defrișare, este străină de fondul cauzei. Inculpatul Moraru Igor, nici în temeiul fișei de post, și nici în temeiul altui act normativ sau local, nu a avut obligația să verifice starea liniei electrice.

Inspectarea liniei electrice în vederea identificării eventualelor necesități de defrișare o face întreprinderea-antreprenor în baza planului elaborat de ÎCS „RED Union Fenosa” SA, la nivel de direcție de distribuție, iar Moraru Igor nu participă la elaborarea acestor planuri, ultimul verificând calitatea lucrărilor efectuate de întreprinderea-antreprenor.

Deservirea tehnică și reparația liniilor electrice, inclusiv inspectarea, și ulterior defrișarea arborilor de pe traseul liniei electrice se efectuează în baza unui buget și planuri aprobate de către Direcția distribuție a ÎCS „RED Union Fenosa” SA, coordonate cu ANRE.

Consideră că, este neîntemeiată concluzia instanței de apel, potrivit căreia Moraru Igor a avut obligația de a informa conducerea ÎCS „RED Union Fenosa” SA de starea nesatisfăcătoare a liniei electrice, menționând că la materialele cauzei nu se conține nici o probă care ar indica asupra obligației lui Moraru Igor de a informa conducerea ÎCS „RED Union Fenosa” despre starea nesatisfăcătoare a liniei electrice.

La fel, inculpatul nu avea obligație de a inspecta liniile electrice și nici nu are o asemenea posibilitate tehnică sau materială. Pentru a efectua inspectarea liniilor electrice de distribuție, nu doar în s. Volintiri, ci în raionul Ștefan Vodă este nevoie de timp, transport, echipament etc. c.

Moraru Igor nu are posibilitate din inițiativa proprie, din cont propriu să facă acest lucru. Aceste lucrări le efectuează întreprinderea-antreprenor, cu care ÎCS RED Union Fenosa SA are încheiat contract de antrepriză. Pentru ca să se constate starea nesatisfăcătoare a liniei electrice, această linie electrică trebuie să fie inclusă de Direcția distribuție a RED Union Fenosa SA în planul de inspectare. Ulterior, Moraru Igor pune la dispoziția antreprenorului acest plan de inspectare. Antreprenorul inspectează linia, fapt pentru care i se achită plata, prezintă fisele de inspectare în care se indică toate neajunsurile depistate, iar apoi se elaborează planul de lucrări. După aceasta planul se pune în practică de antreprenor. Și doar după aceasta Moraru Igor verifică îndeplinirea lucrărilor de către antreprenor. Deci nu Moraru Igor avea obligație să inspecteze linia electrică din s.Volintiri și să informeze conducerea RED Union Fenosa SA.

Totodată, recurentul indică că în decizia instanței de apel sunt expuse eronat și selectiv declarațiile martorului Ghidei Mihail, or, planurile de lucru sunt elaborate de direcția din cadrul ÎCS RED Union Fenosa SA, care sunt transmise în sectoare, iar acel obiect nu a fost inclus în planul de activități pe anul 2017. Moraru Igor are obligație de a planifica lucrările și recepționa lucrările în baza planului și bugetului disponibil filialei.

În ședința de judecată în apel, după ce acuzatorul de stat a dat o interpretare greșită declarațiilor martorului Gîdei Mihail, apărarea a solicitat audierea suplimentară a martorului Gîdei Mihail pentru a preciza anumite circumstanțe. Instanța de judecată însă a respins această cerere, pe motiv de inoportunitate.

Totodată, instanța de judecată a distorsionat declarațiile lui Gîdei Mihail, în așa fel ca să poată întemeia o hotărâre ilegală.

Mai relevă apărarea, că deși a invocat includerea în învinuirea lui Moraru Igor a unor norme care nu intră în categoria regulilor de exploatare a liniilor de distribuire a energiei electrice, instanța de apel s-a pronunțat doar în privința unui motiv, care la fel a dat o interpretare eronată normei juridice.

Astfel, recurentul consideră că odată cu înaintarea învinuirii urma a se indica exact care reguli de exploatare a liniilor de distribuire a energiei electrice au fost încălcate de către inculpat, în contextul în care acuzarea l-a învinuit pe inculpat de încălcarea pct. 5.7.1 și 5.7.10 din Regulamentul cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

Remarcă, că instanța de judecată ilegal l-a condamnat pe Moraru Igor pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 298 lit. a) Cod penal cu trimitere la pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, iar referitor la condamnarea acestuia pentru încălcarea pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice, instanța de apel nu s-a pronunțat, pe când această normă reglementează

interdicția pentru toate persoanele de a se apropia de instalațiile electrice la o distanță mai mică decât cea permisă.

În opinia apărării, includerea acestor două norme în învinuirea inculpatului rezultă din emiterea de către Inspectoratul Energetic de Stat, a buletinului informativ nr. BI-11-17 din 08 august 2017, în care s-a indicat încălcarea pct. 5.7.1 și 5.7.10 din Regulamentul cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice, pct. 17 lit. d) din Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice, și pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

8.2. Avocatul *Cotovici Iurie* cu succesorul părții vătămate *Muntean Vitalie*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârile instanțelor de fond în partea laturii civile cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.

În argumentarea recursului recurenței invocă dezacordul cu respingerea încasării prejudiciului material în cuantum de 30000 lei, din motiv că este o sumă reală suportată pentru organizarea funeraliilor fiicei, chiar dacă nu au fost prezentate careva probe pentru confirmarea sumei.

Cu referire la încasarea parțială a prejudiciului moral, menționează că suma de 2000000 lei, este reală și pasibilă a fi admisă și nu este una declarativă, întrucât rezultă din suferințele psihice suportate de către toți membrii familiei, starea materială a familiei, veniturile obținute de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA, precum și neglijența care a fost admisă, în urma căreia a decedat fiica minoră. Subliniază că instanța de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cu referire la diminuarea cuantumului prejudiciului moral.

8.3. Reprezentantul ÎCS „RED Union Fenosa” SA, *Cravcesco Vadim*, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârile instanțelor de fond a în partea laturii civile, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Moraru Igor să fie achitat, iar acțiunea civilă să fie respinsă.

În argumentarea recursului susține că, prima instanță la încasarea prejudiciului moral în sumă de 600 000 lei, și instanța de apel la încasarea prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, nu au ținut cont de faptul că instalațiile electrice reprezintă un izvor de pericol sporit care pot provoca accidente tragice, iar în acest sens la sfârșitul anului 2018 a fost inițiată o discuție cu succesorul părții vătămate *Munteanu Vitalie*, cu participarea avocatului acestuia și a reprezentanților distribuitorului despre încheierea unei tranzacții de împăcare, în urma căreia părțile au ajuns la un acord de achitarea sumei de 200 000 lei, însă ulterior *Munteanu Vitalie* a refuzat să semneze tranzacția de împăcare în privința sumei acordate care va acoperi prejudiciul moral și material suportat ca urmare a electrocutării minorei *Xxxxx*.

Menționează că, cauzele accidentului au fost stipulate în buletinul Inspectoratului Energetic de Stat din 08 august 2017, acestea fiind

plantarea în zona de protecție a rețelelor electrice cu plantații perene, nemijlocit sub conductorii LEA -0,4kv, fără acordul întreprinderii rețelelor electrice; condițiile meteo cu caracter deosebit, manifestate prin rafale de vânt, care au dus la ruperea crengilor copacilor din preajma instalațiilor electrice, iar potrivit răspunsului Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale din 01 septembrie 2017, în perioada 23-24 iunie 2017, în r-nul Ștefan Vodă condițiile meteo sau caracterizat prin fenomen natural periculos – ploi torențiale cu vânt puternic.

Invocă că, vinovăția inculpatului este din imprudență, iar o evaluare exactă în bani a despăgubirilor morale, nu poate fi efectuată datorită naturii lor nepatrimoniale, or, întinderea despăgubirilor se realizează prin aprecierea raportată la elementele de fapt și gradul de vinovăție. Remarcă că instanțele de fond nu au luat în considerație precedentele pe cauzele similare prezentate ca exemple, precum și nu au ținut cont de practica judiciară.

9. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință *procurorul*, care pledează pentru inadmisibilitatea recursurilor declarate, ca fiind vădit neîntemeiat.

În acest sens, a argumentat că instanța de apel, judecând cauza, și-a motivat corect soluția, bazându-se pe cumulul de probe administrate la cauza penală, ceea ce denotă faptul că instanța de apel just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei penale, și, corespunzător, corect a stabilit vinovăția inculpatului Moraru Igor de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (1) Cod penal.

9.1. La recursul ordinar declarat de către avocatul *Mocanu Valentin* în numele inculpatului Moraru Igor, referință a depus avocatul *Cotovici Iurie* cu succesorul părții vătămate *Muntean Vitalie*, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

10. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.435 alin.(1), pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală.* Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.*

După cum rezultă din materialele cauzei, titularii cererilor de recurs invocă drept temeiuri pentru declararea recursurilor prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile

instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 8) *nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursurile declarate și temeiurile de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticele aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, deoarece la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel, nu au fost respectate pe deplin prevederile procesual penale cu privire la rejudecarea cauzei.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art. 436 alin.(2) Cod de procedură penală, *pentru instanța de rejudecare, indicațiile*

instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În corespundere cu art. 325 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Potrivit art. 394 alin. (1), pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit remarcă, că în speța dedusă judecării, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 mai 2020, decizia instanței de apel a fost casată total cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, în decizia instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare au fost date indicații clare, în privința cărora instanța de apel la o nouă rejudecare urma să se expună și să țină cont, însă contrar acestor indicații, aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial.

În acest sens, conform deciziei instanței de recurs ordinar de remitere a cauzei spre rejudecare, instanța de apel avea obligația să verifice legalitatea și temeinicia sentinței prin prisma prevederilor art. art. 384-397 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să se clarifice cu încadrarea juridică a faptei încriminate inculpatului, să analizeze probele, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, precum și să pronunțe o hotărâre care cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din conținutul deciziei recurate rezultă, că instanța de apel, ignorând indicațiile instanței de recurs în acest sens, care sunt obligatorii pentru instanța de rejudecare nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet

și obiectiv, adoptând o soluție care conține concluzii contradictorii în raport cu învinuirea adusă și circumstanțele de fapt stabilite la caz.

În speță potrivit Rechizitoriului (f. d. 127 vol. II) inculpatul Moraru Igor se învinuiește de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 298 lit. a) Cod penal, după semnele calificative – *„încălcarea regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, dacă aceasta a provocat decesul unei persoane.”*

Prin sentință Moraru Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 298 lit. a) Cod penal - *„încălcarea regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, dacă aceasta a provocat decesul unei persoane.”*

Fiind investită cu judecarea apelurilor, a menținut sentința în latura penală, casând-o parțial doar în latura civilă, în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral, pronunțând o nouă hotărâre în această parte, prin care s-a încasat de la ÎCS „PREMIER ENERGY DISTRIBUTION” S.A. în beneficiul lui Muntean Vitalie prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în sumă - **1 000 000** lei.

Pentru a constata vinovăția inculpatului Moraru Igor, instanțele de fond au constatat în sarcina acestuia următoarea situație de fapt:

„Moraru Igor activând în calitate de tehnician-energetic, verificarea lucrărilor contractate din cadrul ÎCS ”Red Union Fenosa” SA, sectorul Anenii Noi, fiind conform fișei de post responsabil de rețeaua electrică LEA-10-0,4 kv, F-2,PT-5, s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ICS ”Red Union Fenosa” SA, contrar atribuțiilor de serviciu, a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic sus indicat și a documentului normativ tehnic și anume:

Pct. 5.7.1 și 5.7.10 a regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice;

Pct.17 lit. d) a Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice;

Pct. 3.1.2 a Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.

Ca urmare la data de 23.06.2018 pe la orele 17.00, sub influența condițiilor nefavorabile, din motiv că crengile la copacii din imediata apropiere a pilonilor de transport a energiei electrice nu au fost tăiate, s-a rupt un fir electric al liniei de electricitate situat pe str. Păcii din s. Volintiri, între porțiunile pilonilor electrice cu nr. 7-8, rețeaua electrică LEA-04 kv de la PT-5, fid 2.

Ulterior, în perioada orei 21.00-21.20, minora Xxxxx, mergând pe partea carosabilă a drumului, din neatenție a atins firul electric rupt, care atârna prin crengile copacilor aproape de sol, unde ca rezultat a electrocutării, a decedat pe loc”.

Colegiului penal lărgit reține că, la caz, instanțele de fond, nu au examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție care conține concluzii contradictorii în raport cu învinuirea adusă prin

Rechizitoriu și circumstanțele de fapt și de drept stabilite la caz.

Astfel, Colegiul penal reiterează că instanța de apel la o nouă rejudecare în conformitate cu prevederile art. 113 Cod penal, era obligată să deducă din actele cauzei „(...) *determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală*”.

În acest sens, Colegiul penal lărgit reține că în decizia instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare, au fost date indicații clare cu referire la aspectele ce urmau a fi clarificate la încadrarea juridică a faptelor incriminate lui *Moraru Igor*, însă din conținutul deciziei contestate rezultă, că instanța de apel a repetat și a transcris în decizia sa, aceeași motivare contradictorie expusă și anterior de către instanța de apel, în prima rundă de judecare a apelurilor, și anume că „*la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că, inculpatul Moraru Igor Mihail a săvârșit infracțiunea incriminată prevăzută de art. 298 lit. a) Cod penal, după indicii calificativi – încălcarea regulilor de exploatare a stațiilor de producere, a liniilor de transportare și distribuire a energiei electrice și termice, a conductelor de transportare a combustibilului, dacă aceasta a provocat decesul unei persoane*”.

Astfel, Colegiul penal lărgit remarcă că, instanța de apel reținând fapta incriminată inculpatului, așa cum a fost descrisă în rechizitoriu, constatând că inculpatul *Moraru Igor* a admis încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic - rețeaua electrică LEA-10-0,4 kv, de la PT-5, F-2 s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, numărul de inventariere 3098,02 care se află la balanța ÎCS „RED Union Fenosa” SA, la încadrarea juridică a faptei prevăzute de art. 298 Cod penal, nu a delimitat acțiunile inculpatului de încălcare a regulilor de exploatare a anumitor bunuri supuse influențării în contextul infracțiunii respective, dar a reținut aceeași încadrare juridică înfăptuită de către organul de urmărire penală, conform tuturor indicilor calificativi prevăzuți în norma penală incriminată, care nu se regăsesc în fapta comisă.

La fel, Colegiul penal lărgit evidențiază că, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza unei norme de blanchetă, și respectiv pentru a stabili care reguli de exploatarea a liniilor de distribuire a energiei electrice au fost încălcate de către inculpat, s-a apelat la normele speciale care reglementează modul de exploatare a stațiilor de producere a energiei electrice sau termice a liniilor și conductelor de transportare a energiei electrice, termice.

Astfel, Colegiul penal reține că inculpatului i-a fost incriminată încălcarea „*pct. 5.7.1 și 5.7.10 a **Regulamentului cu privire la exploatarea tehnică a centralelor și rețelelor electrice**; pct.17 lit. d) a **Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice** și pct. 3.1.2 a **Normelor de securitate la exploatarea instalațiilor electrice***”.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit, ținând cont de prevederile

legale evidențiate supra, menționează că, în Hotărârea nr. 25 din 13 octombrie 2015, Curtea Constituțională a Republicii Moldova statuează următoarele: „ 63. [...] *existența dispozițiilor de blanchetă în normele penale constituie o expresie a procesului obiectiv de reglementare normativă, fiind o modalitate specială de formulare a reglementărilor juridico-penale. 64. Fără a contesta principiul codificării legii penale, recurgerea la dispozițiile de blanchetă în Codul penal asigură stabilitatea legii penale, astfel încât conținutul acesteia să nu fie direct proporțional cu frecvențele modificări ale actelor normative subsecvente, precum și legătura sistemică cu alte acte normative aplicabile.*”

Astfel, Colegiul penal lărgit, în jurisprudența sa, a atras atenția asupra faptului că în asemenea cauze privind învinuirea persoanei în baza unor norme de blanchetă, instanțele judecătorești urmează să verifice minuțios actul de punere sub învinuire sub aspectul corespunderii cerințelor legale de claritate și anume dacă acesta conține indicații concrete asupra cerințelor înaintării acușării (punerii sub învinuire), în vigoare la momentul săvârșirii faptei, pe care le-ar fi încălcat inculpatul, *cu indicarea denumirii lor, de către cine și când au fost adoptate, dispozițiile precise din acestea pe care le-ar fi neglijat inculpatul în raport cu circumstanțele din speță*, care urmau a fi legal incriminate inculpatului prin rechizitoriu.

Mai mult, Colegiul penal atrage atenția și asupra faptului, că în cazul existenței în actul de învinuire a invocărilor unor prevederi legale, instanțele de judecată trebuie să verifice minuțios învinuirile înaintate sub aspectul temeiniciei invocărilor indicate și incidenței acestora speței.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit notează că, aspectele evidențiate mai sus prezintă importanță deosebită, deoarece rolul lor este acela de a determina în final încadrarea juridică a faptei imputabilă inculpatului, atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării acestui dosar, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

În acest sens, Colegiul penal lărgit constată că hotărârea instanței de apel la acest capitol este viciată, deoarece prin soluția pronunțată instanța a omis înfăptuirea unei motivări temeinice sub aspectul prezenței vinovăției inculpatului Moraru Igor raportată la normele legale încălcate de acesta și specificarea obligațiilor în conformitate cu normele enunțate în fișa de post, care fiind încălcate au dus la încălcarea regulilor de exploatare a obiectivului energetic - rețeaua electrică LEA-10-0,4 KV, F-2, PT-5,s. Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, iar în consecință a avut loc decesul unei persoane.

Așadar, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel nu a respectat exigențele legale, deoarece nu au verificat și analizat corespunderea circumstanțelor de fapt stabilite cu circumstanțele de drept indicate în actul de învinuire, fapt ce contravine prevederilor art. 6 § 1 al Convenției

Europene care stipulează că „... orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa”.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze faptul că în hotărârea Curții Europene din 12 aprilie 2011, cauza Adrian Constantin vs. România, Curtea a subliniat că, „...rolul fundamental pe care îl are rechizitoriul, ca act de acuzare, reamintind faptul că paragraful 3 al articolului 6 din Convenție recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, ci și cu privire la încadrarea juridică a faptelor sale. Informarea precisă și completă reprezintă o condiție esențială pentru a se asigura echitatea procedurilor”.

Pe lângă aceste motive, instanța de recurs ordinar a atras atenția instanței de apel despre necesitatea verificărilor minuțioase a tuturor probelor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, în acest context fiind evidențiată motivarea contradictorie a instanței de apel în partea declarațiilor date de către martorul Ghidei Mihail.

Astfel, în decizia instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare au fost date indicații clare, în privința căror circumstanțe, instanța de apel la o nouă rejudecare urma să atragă atenția, însă din conținutul deciziei contestate rezultă, că instanța de apel a repetat și a transcris identic în decizia sa, aceeași motivare contradictorie expusă și anterior de către instanța de apel, în prima rundă de judecare a apelurilor, și anume că: „.....cu referire la atribuțiile de serviciu a inculpatului, instanța de apel reține la caz, declarațiilor martorului Ghidei Mihail, care fiind audiat în instanța de fond, a relatat că, activează în calitate de manager distribuție sectorul Anenii Noi a ÎCS „RED Union Fenosa” SA. Moraru Igor are obligațiunea de a planifica lucrările și a recepționa lucrările în baza planului și bugetului disponibil filialei. În cazuri excepționale dacă personal se deplasa în teren ori era în inspectare găsite careva defecte unele din ele chiar dacă persistă pericol se anunță superiorul. Moraru are planul pe filială, el trebuie să planifice spre realizare pe parcurs și să recepționeze lucrările. În obligațiunile lui intra punerea în funcțiune a planului primit. Planurile realizate care le-au primit sunt bazate inclusiv pe zonele cele mai problematice. Lucrările în teren se efectuează de SRL ”Tenor” sau de către brigada operativă care este gestionată direct de dispecer.”

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează și faptul că în situația în care au fost depuse mai multe apeluri, fiecare dintre acestea trebuie să primească o rezolvare proprie, care în raport cu poziția procesuală și cu interesele inculpatului, poate fi diferită de a celorlalți. La caz, din conținutul deciziei instanței de apel supuse recursului, Colegiul penal lărgit stabilește că nici această obligație a instanței nu a fost îndeplinită, întrucât reieșind din conținutul deciziei se atestă că instanța nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile de pe rol și repetate în recursurile ordinare, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. - 3.3., cât

și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (pct. 3. - 8. din decizie).

Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

La același segment, Colegiul penal lărgit amintește, că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, în primul rând, rolul instanțelor judecătorești naționale este să decidă asupra admisibilității probelor, precum și asupra relevanței și ponderii acestora pentru pronunțarea deciziei judecătorești. Rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției.

Totodată, analizând decizia instanței de apel sub aspectul soluționării acțiunii civile, în partea prejudiciului material, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a conchis că *„în acest sens, soluția instanței de fond este una justificată, or, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe ce ar confirma cheltuielile legate de înmormântarea minorei”*, expunând o motivare neclară și vagă, fără a argumenta o poziție clară în acest sens.

La fel, Colegiul penal constată că la soluționarea încasării prejudiciului moral, instanța de apel deși a admis parțial pretențiile înaintate de către succesorul părții vătămate, nu a oferit o evaluare echitabilă la acest capitol, în raport cu suferințele psihice și fizice cauzate succesorului părții vătămate.

Repararea plăților despăgubirilor morale, se acordă victimelor și/sau succesorilor acestora, corespunzător suferințelor trăite, urmare evaluării circumstanțelor în care s-a produs faptul delict și în care instanța, întru eficacitatea înlăturării a careva dubii de imparțialitate, va acorda un remediu efectiv acestora.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel la rejudecarea cauzei, nu a respectat prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs și nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 414 și 417 Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărâre neîntemeiată și nemotivată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze detaliat probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru

soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se admit recursurile ordinare declarate de către avocatul *Mocanu Valentin* în numele inculpatului *Moraru Igor*, de către avocatul *Cotovici Iurie* cu succesul părții vătămate *Muntean Vitalie*, și de către reprezentantul părții civilmente responsabile ICS „Premier Energy Distribution,, SA, *Craucesco Vadim*.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Moraru Igor xxxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată este semnată la 28 februarie 2023, pronunțată la 02 martie 2023.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Guzun Ion

Catan Liliana

Bejenaru Iurie